deVolkskrant

INTERVIEW JOLANDA TER AVEST

Deze familierechtadvocaat stopt na 19 jaar: ‘Ik kan geen slachtoffers verdedigen met ducttape op mijn mond’

Jolande ter Avest spreekt zich uit over de toenemende agressie en tuchtdruk tegenover advocaten in deze sector. Linelle Deunk / de Volkskrant

Al jaren zet familierechtadvocaat Jolande ter Avest zich in voor slachtoffers van huiselijk geweld. Steeds vaker dagen plegers háár voor de rechter. Vanwege de ‘achterhaalde’ tuchtregels gaat ze stoppen. ‘Dat doet me veel verdriet, maar uiteindelijk gaat dit om vrouwen en kinderen die bescherming nodig hebben.’

Menno van Dongen
is politie- en justitieverslaggever van de Volkskrant.

11 november 2026, 05:00

Bewaren Delen

Jolande ter Avest (58) is een van de bekendste familierechtadvocaten van Nederland. Ze zit negentien jaar in het vak, geeft geregeld trainingen aan vakgenoten, officieren van justitie, rechters en hulpverleners, en is een veelgevraagd spreker in binnen- en buitenland. Ze weet veel over echtscheidingen waarin sprake is van huiselijk geweld.

Advertentie

Een van haar specialismen is het bijstaan van slachtoffers van intieme terreur: een ernstige vorm van huiselijk geweld, waarin sprake is van dwingend, controlerend gedrag en isolatie van de (ex-)partner. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek telt Nederland jaarlijks 200 duizend slachtoffers van intieme terreur.

In de meeste rechtszaken beslissen rechters in het voordeel van

conflict heeft) een klacht indient tegen Ter Avest. Ze heeft inmiddels al een stuk of tien keer voor de tuchtrechter moeten verschijnen.

V+ De Volkskrant Lunch

Wilt u elke dag de De Volkskrant Lunch nieuwsbrief van de Volkskrant ontvangen via e-mail?

E-mail Inschrijven

Geen ‘gewone’ vechtscheidingen

Zulke klachten worden beoordeeld door tuchtcolleges die volgens Ter Avest te weinig kennis hebben van deze vorm van psychisch geweld, die steeds meer aandacht krijgt in het familierecht, de media en de politiek. Familierechters kijken sinds een paar jaar zorgvuldiger naar dit soort dossiers, omdat ze hebben geleerd dat scheidingen met geweld geen ‘gewone’ vechtscheidingen zijn, waarin de schuld aan twee kanten ligt.

Advertentie

Een dergelijke stap hebben tuchtrechters niet gezet, zegt Ter Avest. ‘Als zij doorgaan met hun achterhaalde aanpak, worden familierechtadvocaten monddood gemaakt. En daarvan worden slachtoffers van huiselijk geweld de dupe, en hun kinderen.’

Wat ze ook probeert, het lukt niet om dit te veranderen. Dat frustreert haar zo dat Ter Avest in dit interview aankondigt dat ze komend voorjaar gaat stoppen als advocaat. Niet omdat ze zelf zo graag in de krant staat, beklemtoont ze, maar om aandacht te

Brede angst voor klachten

Ter Avest is lang niet de enige die worstelt met tuchtklachten. In september publiceerden *Platform Investico, De Groene Amsterdammer* en *Trouw* de resultaten van een enquête onder 440 familierechtadvocaten. 74 respondenten zeiden geen zaken meer aan te nemen van cliënten die mogelijk slachtoffer zijn van partnergeweld, uit angst voor klachten van de wederpartij. 38 advocaten antwoordden dat ze een lopende zaak hadden laten vallen, vanwege een (dreigende) tuchtklacht. 76 raadslieden die nog wel zulke zaken doen, benoemen huiselijk geweld niet in de rechtszaal om tuchtzaken te ontlopen.

Advertentie

Een kwart van alle klachten tegen advocaten wordt ingediend in het familierecht, blijkt uit het jaarverslag van de tuchtcolleges. Veel klachten worden ongegrond verklaard, maar ze leiden tot hoge kosten: Ter Avest besteedt jaarlijks 30- tot 35 duizend euro om zich te verdedigen tegen tuchtklachten.

Voor haar beroepsgroep ligt de lat extra hoog: familierechtadvocaten worden geacht ‘de-escalerend’ te werken en zich niet ‘onnodig grievend’ uit te laten over wederpartijen. Het idee is dat betrokkenen na een zaak met elkaar verder moeten, bijvoorbeeld omdat ze samen kinderen hebben.

‘Die gedachte ondersteun ik’, zegt Ter Avest. ‘Bij een echtscheiding zonder geweld stuur ik betrokkenen altijd naar een mediator. Maar bij intieme terreur is het te laat om te de-escaleren. Plegers manipuleren en saboteren elke afspraak.’

Op 11 september is ze berispt door het hof van discipline, wegens een ‘gebrek aan professionele distantie’. Het was haar eerste onherroepelijke tik op de vingers. Wat Ter Avest wordt verweten, ook in lopende zaken, is dat ze expliciet heeft gezegd dat een wederpartij zich schuldig maakte aan intieme terreur. Ze had moeten betogen dat dit volgens haar cliënt of een deskundige het geval was.

Waarom zegt u niet gewoon: ‘Volgens mijn cliënt is dit intieme terreur’?

‘Omdat ik op basis van mijn ervaring patronen van geweld kan herkennen in dossiers, en het mijn verantwoordelijkheid is om die patronen bij rechters onder de aandacht te brengen. Bovendien kan het gevaarlijk zijn om te zeggen dat de wederpartij zich ‘volgens mijn cliënt’ schuldig maakt aan intieme terreur. Dan wordt haar ex nóg bozer op haar.

‘Ik vind het raar dat de hele wereld mij ziet als deskundige op dit gebied, maar ik me tijdens rechtszaken niet zo mag opstellen. Vergelijk dat met een huurrechtadvocaat die tegen een rechter zegt: ‘Ik zie schimmel in de woning van mijn cliënt, deze foto’s tonen dat aan. Schimmel is ongezond, u moet daar iets mee.’ Daar valt geen tuchtrechter over.

‘Maar als ik zeg, op grond van bewijs: dit is intieme terreur, dat is ongezond voor mijn cliënt en haar kinderen, dan is de kans groot dat de wederpartij een klacht indient, die uiteindelijk gegrond wordt verklaard.’

Kunt u geen deskundige inhuren die vaststelt dat er sprake is van intieme terreur?

‘Weet je hoeveel rechtszaken plegers van dit soort geweld aanspannen tegen hun ex? Vier tot zes per jaar zijn geen uitzondering.

van intieme terreur, dient de pleger een klacht in bij de beroepsvereniging in kwestie. En intimidatie en bedreiging zijn altijd een risico.'

De tuchtregels voor advocaten bestaan al lang. Waarom zouden die nu voor meer problemen zorgen?

'Omdat plegers van intieme terreur steeds meer zaken verliezen, en merken dat klagen een handige manier is om goede advocaten te intimideren en slachtoffers te isoleren. Een klacht indienen is eenvoudig, de griffiekosten bedragen 50 euro.

'Verder is het zo dat instanties die een rol spelen voordat een zaak voor de rechter komt, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, zich neutraler opstellen dan vroeger. Voor 2015, toen er nieuwe richtlijnen kwamen, vroegen hulpverleners vaker door als er vermoedens waren van huiselijk geweld. Nu schrijven ze vooral rapporten met teksten als: meneer zegt A, mevrouw zegt B. Mede omdat individuele medewerkers bang zijn voor klachten.

'Het gevolg van dit alles is dat advocaten huiselijk geweld nu zelf moeten aantonen en benoemen, in het belang van hun cliënt.'

Niet lang geleden, begin juni, luidde u hierover al de noodklok in *NRC*. Wat is er sindsdien veranderd waardoor u besloot te stoppen?

'Toen hoopte ik nog dat tuchtrechters tot het inzicht zouden komen dat het anders moest. En onze toezichthouders, de dekens, bij wie tuchtklachten worden ingediend. Maar uit die hoek kreeg ik nauwelijks bijval na mijn noodkreet in *NRC*. Wel van advocaten en familierechters.'

Haar dieptepunt was een congres van haar beroepsvereniging VFAS, in september. Daar nam Ter Avest deel aan een paneldiscussie met onder anderen Eef van de Wiel, de deken van Noord-Nederland. Van de Wiel betoogde dat er grosso modo niets mis is

‘Het is met intieme terreur nu hetzelfde als destijds met bekkeninstabiliteit, RSI, whiplash of ouderverstoting’, zei de deken. ‘Ineens heeft iedereen er last van. Valse beschuldigingen komen heel vaak voor.’ Van de Wiel, die haar spreektekst heeft gedeeld met *de Volkskrant*, voegde eraan toe dat ‘ruziënde echtelieden te snel naar het nieuw beschikbare etiket grijpen’, waardoor betrokkenen ‘onnodig beschadigd raken’.

Ligt misbruik van het ‘etiket’ intieme terreur niet op de loer?

‘Natuurlijk wordt intieme terreur ook wel eens onterecht opgevoerd. Net als ouderverstoting. Advocaten moeten gewoon goed opletten: klopt dit? Ik zeg niet dat je iedereen moet geloven die zijn ex beschuldigt, ik zeg: doe onderzoek, is er een patroon van geweld?’

Twee derde van de tuchtklachten wordt ingetrokken na een gesprek tussen de deken en de klager. De rest belandt bij een regionale raad van discipline, als de klager dat wil of de deken dit nodig vindt. Een klacht die vervolgens gegrond wordt verklaard, kan leiden tot een waarschuwing, berisping, boete, schorsing of een beroepsverbod.

Dit is toch een degelijk systeem?

‘Ja. Maar als niemand in je tuchtcollege weet wat intieme terreur is, heb je er niks aan. Ik mag al blij zijn als een van mijn drie tuchtrechters gespecialiseerd is in familierecht. Vaak is dat mediation, waarin je zelden wordt geconfronteerd met huiselijk geweld.’

Waarom vindt u het nodig dat ze iets weten over intieme terreur?

‘Tuchtrechter Ubel van der Werff zei onlangs tegen *De Groene Amsterdammer* dat beperkte kennis van zo’n onderwerp volstaat om te beoordelen of een advocaat zijn werk goed heeft gedaan.

benoemen. Als ik de wederpartij daarvan beticht is dat natuurlijk grievend, maar niet onnodig grievend. Maar dat kan een tuchtrechter niet beoordelen als alle aandacht uitgaat naar een paar zinnen van mij, die uit de context zijn gehaald.’

Tuchtzaken gaan over de vraag of een advocaat zich heeft gehouden aan de gedragsregels, niet over het oorspronkelijke dossier.

‘Mijn punt is dat tuchtrechters wél het dossier van de onderliggende zaak moeten bestuderen, om te beoordelen of ik terecht heb gezegd dat er sprake was van intieme terreur.’

Horen tuchtzaken niet gewoon bij uw werk?

‘Op zich vind ik het niet erg om een zaak te verliezen. Ik ben niet onfeilbaar. Maar het tuchtrecht is bedoeld om rotte appels eruit te halen, die het niet zo nauw nemen met de gedragsregels. Zo’n advocaat ben ik niet.’

In zekere zin wel, u negeert een gedragsregel.

‘Nee, ik verzet me tegen de manier waarop tuchtrechters die regel interpreteren. Mede omdat hij botst met een andere gedragsregel: advocaten moeten opkomen voor de belangen van hun cliënt.

‘Dat familierechtadvocaten geweld niet als zodanig mogen benoemen, is achterhaald. Die regel dateert uit de tijd dat het frame van vechtscheidingen dominant was in de rechtspraak, en slachtoffers van geweld er slecht vanaf kwamen.

‘Ik vind het raar dat de hele wereld mij ziet als deskundige op dit gebied, maar ik me tijdens rechtszaken niet zo mag opstellen.. Advocaten die huiselijk geweld ter sprake bleven brengen, ook als ze niet werden geloofd. Die doorgingen terwijl anderen afhaakten, vanwege klachten en bedreigingen.’

Bent u vaak bedreigd?

agent die zei dat een cliënte met spoed in veiligheid was gebracht en me aanraadde ook een veilig onderkomen te zoeken. En iemand heeft geprobeerd me van de weg te rijden. Zo zijn er nog veel meer voorbeelden.’

Stoppen is wel heel drastisch. Waarom doet u dit?

‘Ik wil een einde maken aan de onverschilligheid en onwetendheid over ons tuchtrecht. Het doet me veel verdriet om te stoppen, maar uiteindelijk gaat dit om vrouwen en kinderen die bescherming nodig hebben. Als advocaten psychisch geweld niet meer durven te benoemen, blijft intieme terreur buiten beeld bij rechters. Dat vergroot de kans dat het geweld na een echtscheiding doorgaat.

‘Dat het mij niet is gelukt het tij te keren, komt misschien ook doordat ik met de rem erop heb gesproken. Mijn cliënten zijn kwetsbaar, zij mogen er niet de dupe van worden dat ik me niet geliefd maak bij tuchtrechters en instanties. Maar ik kan en wil geen slachtoffers verdedigen met mijn handen op de rug gebonden en ducttape op mijn mond.

‘Nu ik ga stoppen, kan ik eindelijk vrijuit spreken. Ik zal me blijven bemoeien met het publieke debat over dit onderwerp. Ze zijn nog niet van me af.’

Lees meer over **Binnenland** ›

Maak ons uw voorkeursbron

Maak ons uw Google-favoriet

LEES OOK

Geselecteerd door de redactie

INTERVIEW INGRID VLEDDER EN ARIANE HENDRIKS

Hoe het leven van slachtoffers van intieme terreur door rechters en instanties vaak alleen maar slechter wordt

INTERVIEW

Rechtspraak erkent dat kennis over intieme terreur tekortschiet: ‘Er is werk te doen’

INTERVIEW JANE MONCKTON SMITH

De waarheid over partnermoord is onheilspellend

ONDERZOEK

Hoe een omstreden concept kinderen van hun ouders scheidt: ‘Zolang ik niet leuk doe met mijn moeder, mag ik mijn vader niet zien’

Advertentie

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

Contact met de redactie

Contact met de klantenservice

Privacystatement

Abonnementsvoorwaarden

Gebruiksvoorwaarden

Toegankelijkheidsverklaring

Cookiebeleid

Privacy-instellingen

Auteursrecht

Service

Klantenservice

Bezorgklacht indienen

Bezorging pauzeren

Bezorging wijzigen

(Bezorg)adres wijzigen

Adverteren

Losse verkoop

Zakelijk abonnement

Meer de Volkskrant

Over ons

Colofon

Abonneren

Nieuwsbrieven

Krant

Puzzels

Android apps

iOS apps

Webwinkel

Maak ons uw Google-favoriet

Volg de Volkskrant

RSS-feeds

LinkedIn

Bluesky

Instagram

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright.
Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@volkskrant.nl.

De Volkskrant is onderdeel van DPG Media

KvK Nummer: 34172906 | BTW Nummer: NL810828662B01
© 2026 DPG Media B.V. Alle rechten voorbehouden